BIBLIOTECA CENTRALĂ A ACADEMIEI SIBIU

Anul al 56-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 8 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120. 288/932

Nr. 34 Duminică 5 Februarie 1939
12 Pagini
PRIS

ABONAMENTE IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

ABONAMENTE IN ŢARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. şi UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ şi UNIV.-SPORT câte 500 lei

DIRECTOR ŞI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Accelerarea judiciară

In ziarul nostru dela 20 Ianuarie, arătând necesitatea unei urgente şi radicale „deblocări judiciare", încheiam astfel :

„Ceeace trebue să se facă „este revizuirea totală şi „profundă a competinţei şi a „formelor de procedură. Când „judecătoriile de pace vor fi „investite cu nenumăratele li„tigii care nu implică necesi„tatea de a copleşi tribunalele, „dată fiind priceperea progre„sivă a magistraţilor selecţio„naţi prin examene riguroa„se; când procedurile nu vor „fi prea des „neîndeplinite" „iar desbaterile scurte vor fi „regula, nu excepţia, majori„tatea proceselor nereclamând „insistenţele inutile care ocu„pă şedinţe numeroase, deblo„carea indispensabilă unei „bune şi oportune distribuiri „a justiţiei se va afirma real „şi progresiv".

Prin „Monitorul Oficial" de la 26 Ianuarie s'a promulgat legea pentru modificarea, adăogirea şi abrogarea unor texte din codul de procedură penală.

Modificările intervenite corespund într'o măsură însemnată soluţiunilor ce am preconizat.

Astfel, în ce priveşte trecerea în competinţa judecătorilor de pace a acelor procese care copleşiau tribunale fără un just motiv, noua lege prevede că cele dintâi vor judeca delictele prevăzute de codul penal în articolele 242, 248, 253, 254, 255 al. 1, 263, 264. 265, 267, 268, 300, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 367, 375 al. 1, 378, 429, 498, 453, 470, 471, 472, 476, şi 477, când sunt în legătură cu faptele de competinţa judecătoriei de pace ; 478, în afară de cazul când s'a causat moartea victimei : 494 al. 1, 511, 512, 513, 523, 524, 525, 526, 527, 543, 544. 547, 556, 557, 558, 559, 560. 561, 564, 565, 566, 568, 570, 578. Aşa dar, 58 infracţiuni din codul penal vor fi soluţionate de judecătoriile de pace, împreună cu delictele silvice pedepsite cu amendă peste 2000 lei sau cu închisoarea, şi cu recursurile declarate contra cărţilor de judecată pronunţate de judecătoriile comunale. Cum criminalii compar în faţa Curţilor speciale şi anumite crime şi delicte prevăzute de codul penal sunt judecate actualmente de instanţele militare, se poate spera că aglomerarea proceselor penale de la tribunale se va reduce

In ce priveşte tergiversările datorite omisiunilor sau greşelilor de forme şi de procedură, s'au simplificat unele formalităţi în care ele îşi găseau isvorul, s'au prevăzut sancţiuni mai riguroase contra autorilor, s'a restrâns frontul propunerii şi manevrării martorilor şi când erau şi când nu erau indispensabili. Iar amenzile contra martorilor şi experţilor cari nu se vor prezenta, favorizând amânări dăunătoare funcţionării justiţiei, au fost sporite.

In ce priveşte raportarea desbaterilor la proporţii juste, înlăturarea continuărilor adesea inutile, s'a prevăzut că preşedintele va putea limita oricând durata pledoariilor, ţinând seama de importanţa procesului, iar replicile vor depinde de încuviinţarea instanţei.

Rezultatele acestor inovaţiuni vor arăta dacă acestea sunt suficiente sau dacă este nevoe şi de alte modificări, spre a se asigura justiţiei ritmul corespunzător misiunei sale.

IN MUNŢI

Spre Poiana Braşovului

Rusia a rupt relaţiile diplomatice cu Ungaria

Moscova, 2 (Rador).— Corespondentul agenţiei „Reuter" anunţă că guvernul Uniunii Sovietelor a hotărît să rupă relaţiile diplomatice dintre Uniunea Sovietelor şi Ungaria.

D. Litvinov, comisarul afacerilor străine, a comunicat ministrului Ungariei la Moscova această hotărîre a guvernului sovietic.

Corespondentul agenţiei „Reuter" precizează că guvernul Uniunii Sovietelor a luat această hotărîre din cauza presiunei Germaniei asupra afacerilor ungare şi din cauza aderiunei Ungariei la pactul împotriva Internaţionalei comuniste.

Comunicarea făcută de d. Litvinov ministrului Ungariei la Moscova

Moscova, 2 (Rador). — Agenţia „Tass" transmite:

Comisarul poporului pentru afacerile străine, d. Litvinov, a comunicat Joi d-lui Jungerth Arnothy, ministrul Ungariei la Moscova, că guvernul sovietic a hotărît desfiinţarea legaţiei sale din Budapesta şi că aşteaptă ca şi legaţia Ungariei din Moscova să fie deasemeni desfiinţată.

In cercurile competente se arată că această hotărîre a guvernului sovietic este urmarea faptului că, în urma acordului din Muenchen, Ungaria s'a găsit în ultima vreme sub puternica presiune a unor anumite state. Politica guvernului ungar arată că el se pretează uşor acestei presiuni şi că el şi-a pierdut în mare măsură independenţa.

Intre altele, se subliniază că hotărîrea guvernului ungar cu privire la adeziunea sa la pactul zis contra Internaţionalei comuniste nu poate fi justificată de interesele statului ungar, care interese nu corespund de loc ţelurilor agresive urmărite sub masca acestui pact de către semnatarii săi, şi în primul rând de Japonia. Decizia a fost în consecinţă impusă guvernului ungar din afară.

In asemenea situaţie, Ungaria nu mai justifică menţinerea între ea şi guvernul sovietic a relaţiilor diplomatice, prin intermediul unor reprezentanţi speciali în capitalele celor două state. Relaţiile vor putea fi întreţinute în viitor prin intermediul reprezentanţilor celor două state în capitala unui terţ stat.

Bulgaria şi pactul balcanic

Declaraţiile d-lui Kiosseivanoff

Intr'una din şedinţele trecute ale Sobraniei, cu prilejul discuţiei proectului de buget al ministerului afacerilor străine, d-nii Ţancoff, fost preşedinte al consiliului, Muşanoff şi alţi fruntaşi ai opoziţiei au atacat politica externă a guvernului prezidat de d. Kiosseivanoff.

In urma observaţiunilor critice formulate, în special, de d. Ţancoff, care a reproşat guvernului că, prin politica sa, el n'a tras până acum niciun profit pentru Bulgaria din pactul de amiciţie eternă încheiat cu Iugoslavia şi nici n'a întărit legăturile cu Turcia, precum şi a declaraţiei sale privitoare la realizarea aspiraţiilor naţionale — declaraţie ce a fost subliniată de membrii opoziţiei în sens demonstrativ — d. Kiosseivanoff, preşedintele consiliului, în răspunsul său, a definit şi precizat scopurile ce le urmăreşte guvernul prin politica sa externă. Această politică — a declarat d-sa — este „sinceră şi leală" şi ea dă rezultate încurajatoare, de oarece a creat condiţiile necesare stabilirii, cu statele vecine, de relaţiuni de amiciţie, de înţelegere şi de rezolvare pacifică a tuturor chestiilor litigioase; ca şi o colaborare pentru apărarea intereselor comune balcanice".

Nu numai atât. D. Kiosseivanoff a amintit situaţia periculoasă în care s'a găsit Bulgaria, prin izolarea sa, după încheerea pactului balcanic şi care nu mai putea fi susţinută fără riscuri. De aceea actualul guvern din Sofia a înţeles importanţa ce o prezintă, atât pentru interesele Bulgariei, cât şi pentru menţinerea şi asigurarea păcei în Balcani, stabilirea de raporturi mai bune şi chiar amicale cu statele vecine, în spiritul pactului ce s'a încheiat la Salonic, — pe baza căruia Bulgaria a putut să ceară şi să i se recunoască egalitatea în materie de înarmări.

In ce priveşte raporturile dintre Bulgaria şi România, de oparte ; ca şi dintre Bulgaria, Iugoslavia, Turcia şi Grecia, de altă parte, d. Kiosseivanoff a spus că relaţiunile cu Turcia au ajuns mai cordiale în urma pactului ce l-a încheiat cu această ţară în 1935; raporturile cu Grecia s'au îmbunătăţit, prin reluarea legăturilor economice şi care, probabil, vor fi intensificate prin încheerea unui tratat de comerţ; amiciţia cu Iugoslavia s'a întărit prin pactul perpetuu cunoscut; iar, graţie bunevoinţe ce există între ambele părţi şi noilor condiţii şi posibilităţi ce s'au creiat în Balcani, se vor putea restabili „raporturile tradiţionale de prietenie cu România".

Această politică, pe care a definit-o şeful guvernului şi ministrul de externe al Bulgariei, în termeni destul de limpezi, conţine, în adevăr, elementele esenţiale ale unei colaborări pacifice şi rodnice între toate statele din sud-estul european, căci ea se bazează, nu numai pe spiritul pactului balcanic, dar şi pe un fond de sinceritate şi de lealitate, fără de care orice angajamente şi declaraţiuni ar fi condamnate să rămână fără efecte în domeniul politicei internaţionale.

Numai în asemenea condiţii se va stabili, între toate naţiunile din Balcani, încrederea necesară dezvoltărei raporturilor de bună vecinătate, în toate direcţiile şi care este chestia de boltă a edificiului păcii.

R. S.

După cutremure... erupţii vulcanice!

Primejdia erupţiilor vulcanice.—Nu există o teorie completă a erupţiilor vulcanice.—Efecte binefăcătoare ale vulcanilor

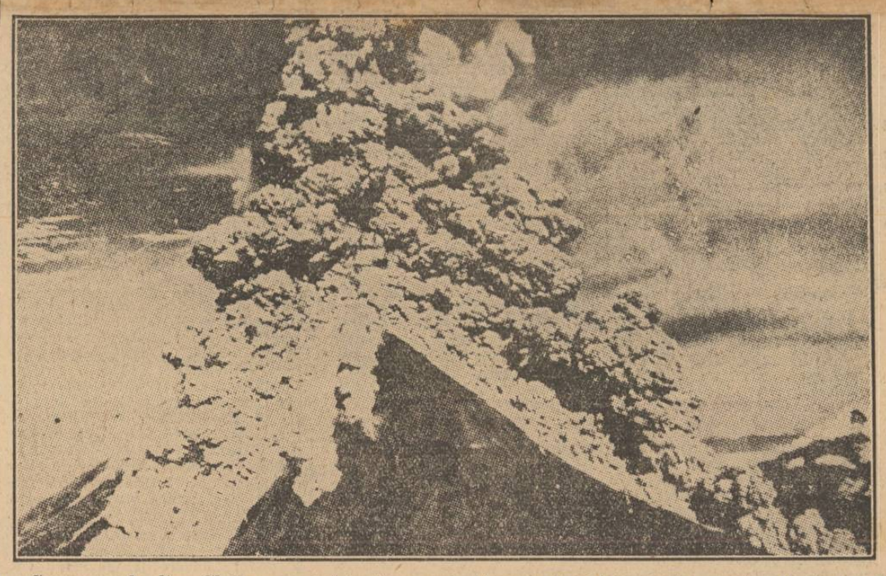

Cutremurul din Chili are un epilog neaşteptat. Vulcanii Americo şi Chillian, redeşteptaţi dintr'un somn lung, au început să erupă. Dezastrul capătă astfel conture şi mai negre. Doar Japonia a mai cunoscut catastrofe naturale de asemenea tragică amploare.

Adăpostiţi la loc oarecum sigur, în mijlocul continentului european, ne dăm prea puţin seama de primejdia vulcanilor şi trăim cu impresia că scoarţa pământului e stabilă. In realitate, harta lumii nu este încă definitivă. Pământurile şi apele îşi mai pot schimba hotarele dela o zi la alta. Europa centrală, Mediterana, Africa, nu aşteaptă decât o răbufnire de vulcanism ca să capete munţi noi şi mări noi.

Nicăeri pământul pe care călcăm nu e sigur. Vulcanii cari moţăe de sute şi mii de ani, se pot deştepta ca şi vulcanii ce par adormiţi definitiv. Fiecare secol are erupţiile lui grozave, accese periodice de vulcanism. Omul nu se poate opune puterii vulcanilor, dar dela o vreme încearcă să le prevadă accesele.

Nu e puţin lucru. Coloana de fum care ţâşneşte din craterul unui vulcan se poate înălţa până la 13 mii de metri. Coloana aceasta cuprinde nu numai fum dar şi aburi arzători, cenuşă, bucăţi de stâncă şi chiar stânci întregi. Cantitatea de cenuşă pe care e în stare s'o arunce un vulcan, atinge uneori cifre greu de reprezentat. Vom aminti că dacă vulcanul Katmai din Alaska ar fi erupt în 1912 lângă Bucureşti, Bucureştii ar fi acoperiţi şi azi de un strat de cenuşă gros de 210 m.; iar dacă vulcanul Tambora, din Australia, ar fi erupt lângă noi, Bucureştii s'ar afla astăzi sub un strat de lavă, de cenuşă şi de bolovani gros de 1500 m.!

Deşi primejdia vulcanilor ne ameninţă, necontenit, ştim încă prea puţin asupra originilor ei. Până azi, oamenii de ştiinţă nu sunt încă înţeleşi asupra cauzelor erupţiilor vulcanice. Necunoscătorii cred de obicei că un vulcan nu este altceva decât o spărtură în scoarţa solidă, o spărtură pe unde ţâşneşte focul din miezul pământului

Dar teoria aceasta simplă nu e pe placul oamenilor de ştiinţă. Ei caută o terorie completă, care să explice toate fenomenele vulcanice. Până acum teoria aceasta nu există.

Există în schimb, culese de curând — de când s'au născut atâtea instrumente preţioase de măsură — o serie de observaţii care ajută prevederea erupţiilor vulcanice. Cu microfoane anumite se pot prinde mârâiturile surde ale vulcanului înainte de erupţie şi se poate auzi din vreme cum vulcanul îşi potriveşte respiraţia pentru sforţarea finală prin care va arunca din nou lavă.

S'a mai constatat că temperatura isvoarelor fierbinţi, a fumului şi a pământului din jurul vulcanului creşte brusc cu câteva grade în ajunul erupţiei. Insfârşit, cu aparate de precizie se pot descoperi din vreme clătinările lavei în adâncuri, înainte ca ea să răsbească la suprafaţă.

N'a mai rămas vulcanologilor decât să coboare în inima vulcanilor. Unii au şi făcut-o — atât cât s'a putut.

(Continuare in pag. 2-a)

O nouă manifestare a amiciţiei româno-iugoslave

In pagina 9-a, textul comunicatului oficial asupra întrevederilor dintre d-nii Stoiadinovici şi Gafencu şi declaraţiile făcute de ministrul de externe al României reprezentanţilor presei iugoslave şi străine din Belgrad.

TĂGĂDUIREA EVIDENŢEI

de N. BATZARIA

Să mi se îngădue mai întâi ca, în calitatea mea de român macedonean, să aduc valorosului nostru coleg, d-lui R. Seişanu, toate mulţumirile pentru interesul viu şi apărarea caldă ce a luat românilor macedoneni, a căror incontestabilă origină etnică a încercat să fie tăgăduită de d. profesor Keramopulos dela Atena.

Relevăm că astfel de încercări zadarnice de tăgăduire a evidenţei nu apar pentru prima dată în scrisul şi comunicările cărturarilor greci, cari, pentru a spori în mod absurd, dacă nu mai degrabă amuzant, numărul conaţionalilor lor, născociseră un termen, care nu-şi găseşte echivalentul în nici o altă limbă şi la nici un alt popor. Termenul de „greci vorbitori de limbi străine".

Potrivit acestei denumiri— repetăm : mai degrabă amuzantă, decât absurdă — a fost o vreme când toţi creştinii ortodocşi din Peninsula Balcanică erau socotiţi drept greci, al căror graiu matern era însă altul decât limba greacă. Aşa, românii erau „greci vlahofoni" („vlahofoni" înseamnă, „care vorbesc româneşte"), bulgarii erau „greci bulgarofoni", albanezii, „greci albanofoni" etc.

In această ordine de idei, ne amintim de o veche hartă grecească, în care şi fostele principate Muntenia şi Moldova erau trecute ca făcând parte din domeniul etnic al elenismului. Cu aceeaşi îndreptăţire, harta putea cuprinde şi pe ruşi, cărora li

(Continuare in pagina 2-a)

Grav accident de automobil

Berlin, 2 Februarie (Rador). — *Un autobuz în care se aflau 13 pasageri a derapat pe şoseaua îngheţată, în apropiere de Ilmen, lovindu-se de marginea şoselei.*

Autobuzul a căzut în curtea unei fabrici, situată la câţiva metri sub nivelul şoselei.

Cinci pasageri au fost omoriţi şi alţi trei răniţi.

——xXo●oXx——

Politica franceză

de FRANCOIS DE TESSAN,
fost subsecretar de stat la afacerile străine

Guvernul francez a ieşit din desbaterile parlamentare dela sfârşitul lui Decembrie, cu o majoritate cumpănită. Discuţia bugetară a fost, uneori, foarte aprigă. Preşedintele Daladier a reuşit, totuşi, să-şi scoată guvernul din dificultăţile cari l-au asaltat. Rezistenţele au fost puternice, în propriul său partid, faţă de unele decretelegi şi faţă de sacrificiile cari sunt cerute claselor muncitoare. Pe de altă parte, concursul adus de moderaţi şi chiar de grupurile de dreapta, s'a izbit de sentimentul „Front Popular" care domină încă pe mulţi radical-socialişti. Aceştia regretă că partidul socialist nu s'a asociat cu politica ministerială.

Totuşi, preşedintele Daladier a obţinut votul bugetului şi a trecut, — în ciuda tuturor obstacolelor, — un impas destul de periculos pentru el. De-atunci, poziţia lui s'a îmbunătăţit simţitor, în virtutea evenimentelor externe. Certurile lăuntrice, reaua stare economică au trecut pe al doilea plan în faţa ofensivei italiene pentru modificare profundă a statutului mediteranean. Revendicările asupra Corsicei, Tunisiei şi asupra altor teritorii ocrotite de drapelul francez, ameninţările în privinţa „aspiraţiilor naturale" ale Italiei — cum spune contele Ciano — au provocat strângerea şi afirmarea unităţii franceze. Violările repetate ale politicii de neintervenţie în Spania, de guvernul din Roma, încercările de dislocare a axei Londra-Paris, proectele de împărţire a lumii, afişate pe un ton provocător în ziarele peninsulei, au reacţionat asupra sufletului francez, într'un sens cu desăvârşire opus aceluia pe care-l scontau teoreticienii imperialismului germano-italian.

Răspunsul a fost concretizat de călătoria preşedintelui Daladier şi prin manifestările de lealism cari au marcat etapele

(Continuare in pag. 2-a)

Impădurire sau despădurire ?

Curioasa vreme de primăvară, din ultimele zile, — acum în toiul iernii, — este un fel de ciudată continuare a zloatei pe care am avut-o în ziua de Bobotează, când, în loc de gulere ridicate şi căciuli trase pe urechi, se vedeau galoşi şi umbrele deschise...

Bogatele troiene de zăpadă din întreg cuprinsul ţării s'au topit. Iarba mişeşte, şi mugurii copacilor stau să se deschidă... Iarba ivită poate fi o bucurie pentru turmele ciobanilor. Dar lipsa scoarţei zăpezii protectoare împotriva gerului, — care sigur va veni, — şi apropiata deschidere a mugurilor pomilor, poate constitui un dezastru pentru cereale şi pentru fructe.

Această „deplasare" a iernii, către primăvară, specialiştii o atribuiesc despăduririi, — care s'a practicat şi încă se practică, pe o scară întinsă, — şi este probabil că specialiştii nu se înşeală.

Am înregistrat cu satisfacţie campania de împădurire şi ne-am bucurat sincer de rezultatele, — chiar şi atâtea câte au fost, — date de „Ziua sădirii pomilor", astă toamnă, cerând, cu convingere, sistematizarea şi intensificarea campaniei silvice.

Nu ne putem opri, însă, de a înfăţişa aci o mare nedumerire: Când împădurirea e recunoscută ca absolut necesară pe o zonă cât mai întinsă, şi când se fac sforţări şi sacrificii în acest scop, de ce se îngăduie desfiinţarea unuia din cei mai preţioşi pomi, a nucului ?... Comunele judeţului Vâlcea şi cele din alte regiuni, sunt pline de speculatori străini cari ispitesc pe oameni şi-i fac să-şi doboare nucii falnici, frumoşi şi bogat roditori.

Iertaţi să fim, dar aceasta se numeşte a te strădui să umpli găleata, picătură cu picătură, şi a lăsa pe altul să plece cu ea când ai umplut-o..

Mai e nevoie să subliniem marea greşală săvârşi' ?... *M. NEGRU*

Răspuns unei cititoare

de AL. GREGORIAN

Ne scrie o doamnă — un scris oval şi elegant ca valsul — întrebându-ne dacă femeile pot juca şi dânsele un „rol mai de seamă" în noua ordine românească. Doamna vrea să fie lămurită, mai ales, asupra „poziţiei politice a cetăţenelor", asupra dreptului de vot, a libertăţii lor de asociere, etc.

Vai, mi se pare că, onorabila noastră corespondentă a greşit adresa !

Concepţiile noastre despre rostul femeii pe lume sunt foarte puţin moderne, chiar foarte retrograde şi, dacă ne îngădue doamna, cu totul apolitice şi străine de opiniile curente ale feministelor noastre.

Dela poesiile lui Anakreon şi dela eglogele bucolicului Virgiliu până astăzi, nu găsim că s'a petrecut vre-o schimbare în destinul femeii. Zâmbet de lună pe tâmpla obosită a bărbatului, muză şi matroană, ea e făcută să împrumute vieţii vrajă şi duioşie, să încarneze în puritate miracolul fecundităţii, să înalţe trista noastră condiţie umană către cer, miruind-o în iubire, îndumnezeind-o puţin...

Galatee vaporoasă care să inspire cânturile poeţilor, Cornelie, maică de Gracchi; Magdalenă depus la rană, bunătate şi frumuseţe castă, întregind armonia lumii, proectând peste ea, peste acest tragic conflict al vieţii şi al morţii din natura umană, bucuria infinită a creaţiei demiurgice, cam aceasta sunt feţele sub care concepem şi acceptăm noi femeea.

(Continuare in pag. 2-a)

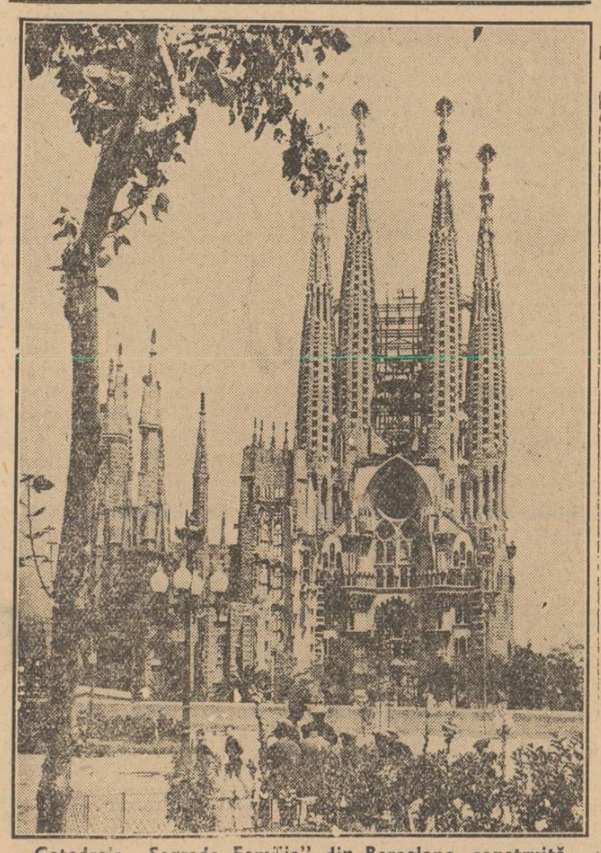

Catedrala „Sagrada Familia" din Barcelona, construită într'un stil original din donaţia unui negustor de stridii

Incepe construcţia unei noui autostrade în Cehoslovacia